

Päiväkodin johtajan kelpoisuutta selvittävä työryhmä

Muistio 4/2025

Aika perjantai 10.10.2025 klo 9.00-12.00

Paikka Etäkokous (Teams)

Kutsutut

Puheenjohtajisto ja sihteeristö

• Alila Kirsi, OKM	X
• Eskelinen Mervi, OKM	X
• Sarkkinen Tuomas, Karvi	X
• Lilja Kati, OKM	-
• Vähäkuopus Senni, korkeakouluharjoittelija OKM	X

Jäsenet

• Buss Anna, Vaasan kaupunki	X
• Fonsen Elina, yliopistokoulutus	X
• Högström Barbro, Espoon kaupunki	X
• Kalland Mirjam, UNIFI ry	X
• Mattila Kaisa, Kajaanin kaupunki	X
• Mielityinen Ida, Arene ry	-
• Pakanen Anitta, VOL ry	X
• Penttilä Marja, OKM	X
• Rytilahti Anne, Talentia ry	X
• Salo Jaakko, OAJ ry	X
• Sandroos Aleks, Sivistysala ry	X
• Väkiparta Petteri, ammattikorkeakoulutus	X

Pysyvät asiantuntijat

• Lahtinen Jarkko, Kuntaliitto	X
• Pihlaja Päivi, Itä-Suomen yliopisto	X
• Tervaspalo Katri, OKM	X
• Valkonen Satu, Helsingin yliopisto	X

Asialista

1. Kokouksen avaaminen

Puheenjohtaja, opetusneuvos Kirsi Alila

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 9.00.

2. Läsnäolijoiden toteaminen

Todettiin läsnäolijat.

3. Edellisen kokouksen muistion hyväksyminen (liitteenä)

Hyväksyttiin muistio.

4. Kuulemisten koonti

Senni Vähäkuopus, korkeakouluharjoittelija OKM

Kuulemista pyydettiin 12 taholta aikavälillä 27.8.–12.9. Suulliseen kuulemistilaisuuteen 12.9.2025 osallistui viisi tahoa ja kirjallisen kuulemisen lähetti seitsemän tahoa. Tahoista viisi oli nykyisen lainsäädännön kannalla, yksi lainsäädännön muutoksen kannalla ja yksi ei antanut suoraa mielipidettä. Senni esitteli lyhyesti ryhmälle kirjallisten kuulemisten koonnit ja jäsenet kiittivät koonnista.

Aikataulusyistä muutettiin asialistan järjestystä ja käytiin läpi kohdat 7. Tietopyynnön tilanne ja 8. Raportin valmistelutilanne.

Helsingille, Espoolle ja Vantaalle on lähetetty tietopyyntö kelpoisten johtajien tilanteesta tällä hetkellä ja arviosta 2030 vuoden alusta. Syynä tietopyynnölle on, että kuntien tiedot Vardassa eivät ole täysin eheät. Kaikista kunnista on saatu vastaukset ja koonti tiedosta tulee seuraavaan kokoukseen mennessä. Tieto täydentää sitä tietoa, mitä Allanin tämän päivän rekisteritietoja koskeva esitys sisältää.

Raporttia on aloitettu teknisiltä osin, eli kirjoitettu mm. työryhmän kokoonpanosta, kokouksista, tehtävänannosta ja työskentelyn etenemisestä. Ensi kokouksessa katsotaan yhdessä raportin dispositiota.

5. Varhaiskasvatuksen johtajuusarvioinnin tuloksia

Janniina Vlasov, arviointineuvos, Karvi

Janniina Vlasov esitteli kootusti Karvin arviointituloksia, joiden aiheet liittyvät työryhmän tehtävänantoon. Kansallisten arviointien valossa päiväkodin johtajalta vaaditaan monenlaista osaamista.

Varhaiskasvatuksen johtamisessa korostuu kasvatustieteellinen pedagoginen ja didaktinen osaaminen, jotta johtaja kykenee johtamaan varhaiskasvatuksen uudistuksia, moniammatillista henkilöstöä ja koko

työyhteisön toimintakulttuuria varhaiskasvatuksen tavoitteiden mukaisesti. Perusosaamisen lisäksi jokaisen johtajan tulee pystyä kehittämään osaamistaan.

Historiallisesti päiväkodin johtajan koulutuksen tuottama osaamisperusta ei ole ollut vakiintunut, ja se on ollut pirstaleista. Nykyisen lainsäädännön tavoitteena on ollut selkeyttää koulutusten tuottamia osaamisprofiileja. Kansallisen arvioinnin perusteella nykyinen koulutusjärjestelmä ja maisterikoulutus huomioi varhaiskasvatuksen johtamisen olennaisen osaamisen ja tavoitteet. Varhaiskasvatus on ollut monien muutosten kohteena, ja muutokset ovat ajoittain haastaneet varhaiskasvatuksen kehittämistä pitkäjänteisesti. Jokaisen merkittävän muutoksen tulisi perustua tutkittuun tietoon ja vaikutusten arviointiin. Työryhmän on tärkeää tarkastella eri vaihtoehtoja ja arvioida, millaisia vaikutuksia mahdollisilla muutoksilla olisi varhaiskasvatusalalle.

Työryhmä kiitti esityksestä. Esityksen jälkeen käytiin keskustelua mm. päiväkodin johtajan työkuvan moninaisuudesta ja koulutusten johtamissisällöistä.

6. Tilasto- ja selvitystiedot aiheesta

Allan Seuri, neuvotteleva virkamies, OKM

Työryhmän jäsenet (5 min. per taho)

Allan Seuri esitteli rekisteriaineistoihin perustuvia tarkasteluja päiväkodin johtajien kelpoisuuksista, eläköitymisestä ja tarpeen kehityksestä vuoteen 2030 mennessä. Tarkastelut perustuivat työssäkäyntitilaston, tulorekisterin, paikallishallinnon palkkojen ja Vardan aineistoihin. Aineistoihin liittyy tiettyjä epävarmuustekijöitä, mutta yhdessä ne luovat selkeän kuvan nykytilasta ja kehityksen suunnasta.

Yhteenvetona nykyisistä päiväkodin johtajista suurin osa (59 %) on eläkkeellä tai työhistoriansa ja nykyisen koulutuksensa perusteella ei-kelpoisia vuonna 2030. Vaje on noin 1400 henkilöä. Varanto eli 2030-kelpoisia enintään 55-vuotiaita on noin 6000 henkilöä. Nämä henkilöt ovat muualla työmarkkinoilla, paljolti kasvatuksen toimialalla. Vuosittain tutkinnon kautta kelpoistuu tällä hetkellä noin 370 henkilöä. Heistä kuitenkin vain murto-osa työskentelee, ainakin suoraan valmistumisen jälkeen, pk-johtajana. Hieman yli kolmasosa vuonna 2021 valmistuneista sijoittui varhaiskasvatusalalle. Päiväkodin johtajien tarve voi vuoteen 2030 mennessä supistua tai kasvaa, riippuen osallistumisastetta ja johtaja/lapsi -suhteen kehitystä koskevista tai väestökehitystä koskevista oletuksista.

Esityksen jälkeen käytiin monipuolista keskustelua. Myönteisiä merkkejä on iso varanto henkilöitä, joilla on kelpoisuus varhaiskasvatusalan tehtäviin sekä jatkuva virta tutkinnon suorittajia. Toisaalta eläköityvien määrä on suuri, ja kaikki valmistuneet eivät päädy päiväkodin johtajiksi. Keskusteltiin mm. siitä, kuinka kyse on alan veto- ja pitovoiman vahvistamisesta. Tiedossa on, että kaikista henkilöstöryhmissä tapahtuu alalta pois vaihtamista. Alan vetovoiman vahvistaminen tukisi sitä, että varantoa saataisiin työskentelemään varhaiskasvatusalalle. Muissa kommentteissa tuotiin esiin, että maistereita valmistuu myös esim. aikuiskasvatustieteestä ja erityispedagogiikasta ja heillä on mahdollisuus hakeutua päiväkodin johtajiksi.

Muita esityksiä pitivät OAJ ja VOL yhdessä sekä Talentia. OAJ ja VOL lisäsivät, että vuosittain valmistuvien määrä tulisi olemaan hieman isompi tulevina vuosina aloituspaikkojen lisäyksen takia. Laskelmien ja vertailujen mukaan nykyiset koulutusmäärät riittävät koulutustarpeeseen. Talentian esityksessä tuotiin puolestaan esiin huoli eläköitymistahdist ja siitä, että kaikki maisteriksi valmistuneet eivät ryhdy päiväkodin johtajiksi.

7. Muut asiat

Tehtäväksiänto 27.10. kokoukseen

Työryhmän jäsenistöä ja pysyviä asiantuntijoita pyydettiin tuottamaan omat ehdotuksensa sosionomi (YAMK) -lisäopinnoista. Ehdotus tulee olla työryhmän asettamispäätöksen oheisen tehtäväksiannon mukainen ja ehdotuksen voi tehdä jokainen taho itsenäisesti tai yhteistyössä muun työryhmän jäsen- ja/tai asiantuntijatahon kanssa. Ehdotuksen laatimiseen tulee sisällyttää ehdotuksen mahdollisimman kattavat perustelut ja vaikutukset. Tarvittaessa tulee tehdä myös esityksen pohjalta esitys laki- ja/tai siirtymäsäännöksen (31 §, 75.5 §) muutostarpeista perusteluineen. Ehdotusten teossa voi ja kannattaa hyödyntää kaikkea materiaalia, jota työryhmän kansioissa on.

Sovittiin, että ehdotukset lähetetään puheenjohtajiston (Kirsi, Mervi, Tuomas) sähköpostiin viimeistään torstaina 23.10. klo 16 mennessä. Puheenjohtajisto lisää kootut ehdotukset Teamsin työympäristöön perjantaina 24.10. työryhmälle tarkasteltavaksi. Ehdotuksia esitellään ja niistä keskustelullaan kokouksessa maanantaina 27.10.

8. Seuraava kokous

Seuraava kokous on läsnäolokokous ja pidetään 27.10.2025 klo 13–16. Kokoukseen voi osallistua Teamsin kautta sekä paikan päällä opetus- ja kulttuuriministeriön tiloissa, osoitteessa Meritullinkatu 10. Kokouskutsu ja asialista tarkentuvat lähempänä kokousta.

Muistutuksena, että matkasuunnitelma pitää olla täytettynä pe 17.10. mennessä ja lähetetään osoitteeseen kati.lilja@gov.fi. Ilmoittautumiset kokoukseen osallistumiseen tulisi tehdä oheisen linkin kautta 22.10. mennessä: <https://link.webpolsurveys.com/S/62172251FF709B73>

9. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen 11:40.